

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2020)0014

Potekajoče predstavitve v skladu s členom 7(1) PEU, primera Poljske in Madžarske

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 2020 o tekočih zaslišanjih v skladu s členom 7(1) PEU, primer Poljske in Madžarske (2020/2513(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 2 in člena 7(1) Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. septembra 2018 o predlogu, s katerim se Svet poziva, naj v skladu s členom 7(1) PEU ugotovi obstoj očitnega tveganja, da bi Madžarska lahko huje kršila vrednote, na katerih temelji Unija¹,
- ob upoštevanju obrazloženega predloga Komisije v skladu s členom 7(1) PEU v zvezi s pravno državo na Poljskem: predlog sklepa Sveta o ugotovitvi očitnega tveganja hujše kršitve načela pravne države v Republiki Poljski (COM(2017)0835), ki je bil objavljen 20. decembra 2017,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. marca 2018 o sklepu Komisije o uporabi člena 7(1) PEU glede razmer na Poljskem²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. novembra 2019 o kriminalizaciji spolne vzgoje na Poljskem³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. decembra 2019 o javnem diskriminiranju oseb LGBTI in sovražnem govoru proti njim, vključno z „območji brez LGBTI“⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. januarja 2019 o razmerah na področju temeljnih pravic v Evropski uniji v letu 2017⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2016 s priporočili Komisiji o uvedbi

¹ UL C 433, 23.12.2019, str. 66.

² UL C 129, 5.4.2019, str. 13.

³ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0058.

⁴ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0101.

⁵ Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0032.

- mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice¹,
- ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 4. aprila 2019 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zaščiti proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah²,
 - ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije,
 - ob upoštevanju standardnih postopkov za predstavitve iz člena 7(1) PEU, ki jih je Svet odobril 18. julija 2019,
 - ob upoštevanju, da je poljski sejm 20. decembra 2019 sprejel osnutek zakona, s katerim se uvaja niz sprememb zakona o splošnih sodiščih, zakona o vrhovnem sodišču in nekaterih drugih aktov; ob upoštevanju prošnje poljskega senata, naj Beneška komisija pripravi nujno mnenje o tem osnutku;
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, ki so določene v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in se odražajo v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, zapisane pa so tudi v mednarodnih pogodbah na področju človekovih pravic; ker na teh vrednotah, ki so skupne državam članicam in so se jim vse prostovoljno zavezale, temeljijo pravice prebivalcev Unije;
 - B. ker očitno tveganje, da bi država članica lahko huje kršila vrednote iz člena 2 PEU, ne zadeva zgolj nje same, temveč vpliva tudi na druge države članice, vzajemno zaupanje med njimi, na samo naravo Unije in temeljne pravice njenih državljanov, določene v pravu Unije;
 - C. ker člen 7(1) PEU omogoča, da v primeru očitnega tveganja hujše kršitve skupnih vrednot Unija posreduje v preventivni fazi; ker ta preventivni ukrep predvideva dialog z ustrežno državo članico, njegov namen pa je izogniti se morebitnim sankcijam;
 - D. ker sta Komisija in Parlament v zvezi s Poljsko in Madžarsko uporabila člen 7(1) PEU, saj sta ugotovila očitno tveganje hujše kršitve vrednot, na katerih temelji Unija;
 - E. ker je Svet v okviru Sveta za splošne zadeve doslej trikrat zaslišal Poljsko in dvakrat Madžarsko;
 - F. ker je finsko predsedstvo 11. decembra 2019 zaprosilo za pisno pojasnilo v zvezi z domnevno kršitvijo člena 339 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in člena 6(1) Poslovnika Sveta o zaupnosti sej, ki naj bi jo storil javni uslužbenec iz madžarske delegacije;
1. je seznanjen, da je Svet v skladu s členom 7(1) PEU organiziral zaslišanja, s čimer se je odzval na ogrožanje skupnih evropskih vrednot na Poljskem in Madžarskem; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da zaslišanja ne potekajo redno in strukturirano ter niso

¹ UL C 215, 19.6.2018, str. 162.

² Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0349.

odprtega značaja; poziva hrvaško in druga prihodnja predsedstva, naj zaslišanja organizirajo redno; poudarja, da morajo biti zaslišanja objektivna in pregledna ter temeljiti na dejstvih, zadevne države članice pa morajo skozi ves postopek sodelovati v dobri veri v skladu z načelom lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU; priporoča Svetu, naj kot nadaljnji korak po zaslišanjih zadevnim državam članicam predloži konkretna priporočila, kot je zapisano v členu 7(1) PEU, in navede roke za izvedbo teh priporočil; poudarja, da se lahko vzajemno zaupanje med državami članicami obnovi šele, ko bo zagotovljeno spoštovanje vrednot iz člena 2 PEU, in poziva Svet, naj deluje v tej smeri; poziva države članice, naj spoštujejo primarnost prava EU;

2. izraža globoko zaskrbljenost, ker standardna ureditev za zaslišanja iz člena 7(1) PEU ne zagotavlja, da bi bil Parlament v zvezi s predložitvijo obrazloženega predloga obravnavan enako kot Komisija in tretjina držav članic; opozarja, da člen 7(1) PEU v zvezi s sprožitvijo postopka za tretjino držav članic, Parlament in Komisijo določa enake pravice in status v postopku; pozdravlja prizadevanja finskega predsedstva za neformalni dialog s Parlamentom, vseeno pa meni, da tovrsten dialog ne more nadomestiti uradne predstavitve obrazloženega predloga v Svetu; vztraja, da bi moral Svet Parlament povabiti na svojo uradno sejo, in sicer na podlagi pravice do pobude in načela lojalnega sodelovanja med institucijami iz člena 4(3) PEU; ponovno poziva Svet, naj Parlament v vseh fazah postopka obvešča izčrпно in brez odlašanja;
3. izraža obžalovanje, da zadevni državi članici kljub zaslišanju še nista dosegli pomembnega napredka pri odpravljanju očitnih tveganj resne kršitve vrednot iz člena 2 PEU; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da poročila in izjave Komisije in mednarodnih organizacij, kot so OZN, OVSE in Svet Evrope, kažejo, da se je položaj na Poljskem in Madžarskem od začetka uporabe člena 7(1) PEU poslabšal; poudarja, da so zaradi tega, ker Svet ni učinkovito uporabil člena 7 PEU, še naprej ogroženi neokrnjenost skupnih evropskih vrednot, medsebojno zaupanje in verodostojnost Unije kot celote; ponavlja svoje stališče glede odločitve Komisije, da uporabi člen 7(1) PEU v zvezi z razmerami na Poljskem, in glede svojega predloga, v katerem je Svet pozval, naj v skladu s členom 7(1) PEU ugotovi obstoj očitnega tveganja, da bi Madžarska lahko huje kršila temeljne vrednote Unije, zato poziva Svet, naj zagotovi, da bodo na zaslišanjih v skladu s členom 7(1) PEU obravnavani tudi novi dogodki in da se bodo ocenila tveganja kršitev na področju neodvisnosti sodstva, svobode izražanja, vključno s svobodo medijev, svobode umetnosti in znanosti, svobode združevanja in pravice do enake obravnave; poziva Komisijo, naj pri obravnavi očitnega tveganja, da bi Poljska in Madžarska lahko huje kršili vrednote, na katerih temelji Unija, v celoti izkoristi razpoložljive instrumente za ta namen, med katerimi sta zlasti hitri postopek za ugotavljanje kršitev in predlog Sodišču za sprejetje začasnih ukrepov;
4. ugotavlja, da ima obrazložen predlog Komisije v zvezi z načelom pravne države na Poljskem omejeno področje uporabe; poziva Svet, naj preuči, kako obravnavati domnevne kršitve temeljnih pravic na Poljskem v okviru tekočih zaslišanj;
5. meni, da tudi zadnji dogodki v okviru tekočih zaslišanj kažejo, da je nujno treba uvesti mehanizem EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, ki ga je predlagal Parlament, in sicer bi ta mehanizem temeljil na medinstitucionalnem sporazumu ter vključeval neodvisen in nediskriminatoren letni pregled na podlagi dokazov, pri katerem bi se po enakih merilih za vsako državo članico ocenilo, kako spoštuje vrednote iz člena 2 PEU, poleg tega pa bi se za posamezno državo izdala priporočila, ki bi jim sledila medparlamentarna razprava, v institucijah EU pa stalni politični cikel na

področju demokracije, pravne države in temeljnih pravic; v zvezi s tem Komisijo in Svet poziva, naj se s Parlamentom nemudoma začneta pogajati o medinstitucionalnem sporazumu v skladu s členom 295 PDEU; še enkrat poudarja, da mora ta mehanizem dopoljevati in okrepiti sedanje in prihodnje postopke v skladu s členom 7 PEU, ne pa jih nadomestiti;

6. ponovno izraža stališče o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zaščiti proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, in poziva Svet, naj čim prej začne medinstitucionalna pogajanja;
7. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji in Svetu, predsedniku, vladi in parlamentu Poljske in Madžarske ter vladam in parlamentom držav članic.